

Memoblok

23 t/m 27 april

Week van het Openbaar Onderwijs

Thema: Techniek, kinderspel!

Communicatietechniek

De techniek van het argumenteren is belangrijk om mensen te winnen voor je standpunten, maar de inhoud van de boodschap kan tegen je gevoel voor rechtvaardigheid indruisen. Dat lijkt het geval bij de kritiek in de media op het 'nieuwe leren' en de demagogisch aangewakkerde kritiek op de benoeming van twee staatssecretarissen.

op 2 →

Techniek op de basisschool

Techniek is bij uitstek een middel om een eigentijdse, aantrekkelijke en motiverende leeromgeving voor kinderen te creëren. Eveneens is het belangrijk dat kinderen een realistisch beeld krijgen van de betekenis van techniek en technologie voor de maatschappij.

op 2 →

Bob de Bouwer maar dan anders

Techniecoaches bezoeken al een aantal jaren basisscholen in de regio om kinderen van 7 t/m 12 jaar actief te laten kennismaken met techniek. Want alleen door kinderen te laten dóen, kunnen zij echt hun talent ontdekken.

op 4 →

Kottenpark streed om de ICA-cup

Tijdens de finale van de ICA Cup, een wedstrijd voor 180 scholieren uit het voortgezet onderwijs, wordt gestreden om de eer, de beker en de hoofdprijs: een avond karten met de hele klas. In de voorrondes stonden ook vier teams van Kottenpark met hun zelfgemaakte en geprogrammeerde voertuigen aan de start.

op 6 →

Scholingsboulevard

In 2008 opent de Scholingsboulevard Enschede zijn deuren voor de eerste groep leerlingen. Niet alleen het onderwijssysteem, maar ook de bijzondere architectonische vormgeving van het gebouw is vernieuwend. De inspirerende uitstraling weer spiegelt de nieuwe, unieke vorm van modern beroepsonderwijs.

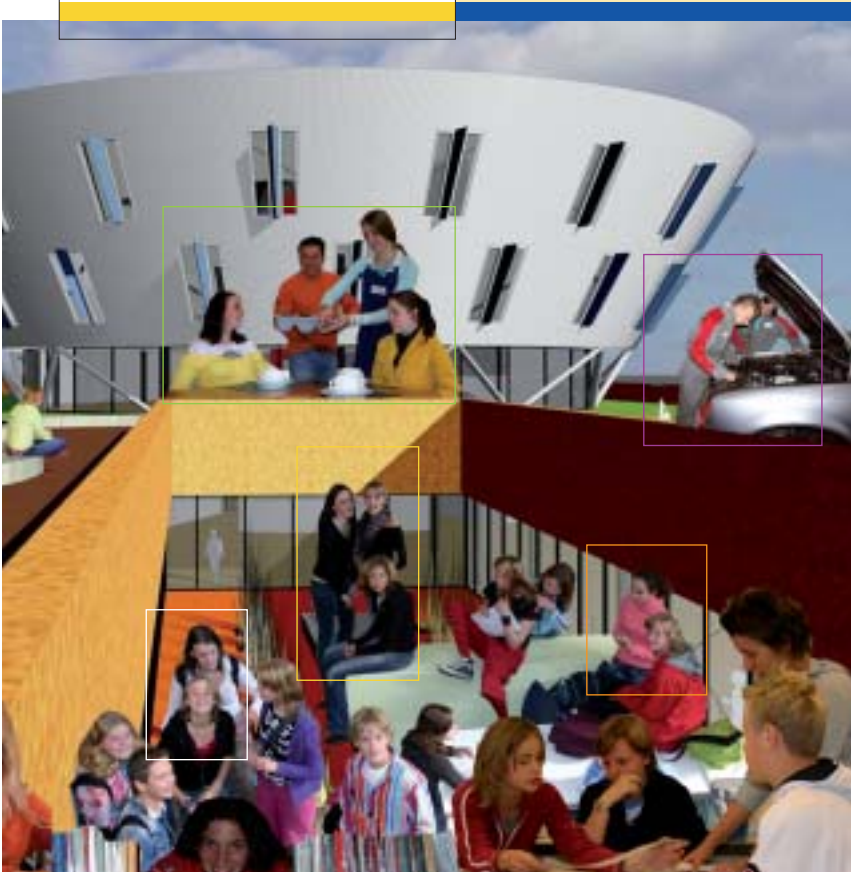
op 6 →

UT wil techniek op speelse wijze afstoffen

Scholieren al vroeg warm maken voor techniek. Dat was het idee achter de speelse kennismaking met techniek voor basis- en middelbare scholen op de Universiteit Twente in Enschede. Het stoffige moet eraf en laat leerlingen zien dat techniek heel leuk kan zijn.

op 7 →

www.voo-enschede.nl
www.consent-enschede.nl
www.hetstedelijk.nl

Communicatietechniek

Jan Smilda

Bij 'techniek en school' denk je al gauw aan technische vakken en vaardigheden. De eerste stappen worden gezet op de basisschool. Dan is het nog kinderspel, maar het wordt een serieuze zaak als tijdens de vervolgopleiding(en) blijkt dat 'techniek' een leerling op het lijf geschreven is. Dan moeten er keuzes worden gemaakt, want 'techniek' is geen geïsoleerd begrip. De vormen van 'techniek' zijn tegenwoordig oneindig.

Wat dacht u van: agrarische techniek, autotechniek, biotechniek, chemische technologie, civiele techniek, geotechniek, grafische techniek, elektrotechniek, regeltechniek, informatietechniek, computertechniek, installatietechniek, levensmiddelentechnologie, maritieme techniek, materiaaltechniek, metaaltechniek, militaire techniek, ruimtevaarttechniek, procestechiek, revalidatietechniek, technische natuurkunde en ga zo maar door.

Mijn belangstelling gaat uit naar communicatietechniek. Wie zegt waar wat en waarom en hoe? De laatste tijd houdt mij de communicatie bezig over het 'nieuwe leren' en de benoeming van twee staatssecretarissen met een dubbel paspoort. Daarin zie ik overeenkomsten. Zowel het 'nieuwe leren' als de benoeming van allochtone staatssecretarissen zijn uitvloeisels van de hedendaagse samenleving, waarbij bewust gekozen is voor aanpassing aan de veranderde tijdgeest. Welke argumenten kun je tegen deze vooruitstrevende ontwikkelingen inbrengen? Weinig, maar toch gebeurt het. Het is evident dat de argumenten worden gevoeld door factoren als vooroordelen, angst, onzekerheid, onmacht en eigenbelang. Onderwijsmensen die zich keren tegen het 'nieuwe leren' verdenk ik ervan dat zij zelf niet bij machte zijn mede vorm te geven aan het vernieuwingsproces. Bij parlementariërs die het 'nieuwe regeren' bekritisieren, is het aantrekken van kiezers (electoraal gewin) een belangrijk doel dat de oneigenlijke middelen heiligt.

Het 'nieuwe leren' en de aansluiting op de hedendaagse maatschappelijke ontwikkelingen bestaat niet voor leerlingen. School is school en die is zoals zij is. Van hun onderwijsgeven verwachten leerlingen dat zij er samen met hen iets moois van maken. En onderscheid in medeleerlingen kennen we niet op school. We kweken verdraagzaamheid en begrip, en bestrijden pestgedrag. Daarvoor halen we alle communicatietechnieken en pedagogisch-didactische middelen uit de kast.

Techniek op de basisschool

Petie Bout-Lugt

De werkgroep Onderwijsdag heeft voor het programma op 26 april a.s. als actueel thema gekozen: 'Techniek? Kinderwerk! Van paperclip tot robot'. Zoals gebruikelijk is er weer een officiële opening in het Muziekcentrum, waar gastspreker dr. Henk van der Kolk, politicoloog aan de Universiteit Twente, een inleiding zal verzorgen over 'Aan de knoppen van de toekomst'. Hierna zullen in een 7-tal openbare basisscholen workshops kunnen worden bezocht. Na de gezamenlijke lunch in het Muziekcentrum volgt een ludieke middag.

Nieuwsgierig

Zo'n thema wekt nieuwsgierigheid op. Wat is het verschil tussen de vroegere 'Nuttige handwerken' voor de meisjes en 'Handenarbeid' voor de jongens? Eigenlijk een overbodige vraag, want dat is al lang verleden tijd (hoewel kleindochters nu wel eens aan oma vragen hoe je moet breien) en er is gelukkig al jaren geen verschil meer in het lessenaanbod techniek aan jongens en meisjes. In het moderne onderwijs staat het elke basisschool vrij een eigen invulling te geven aan de technieklessen, mits men voldoet aan de kerndoelen. Op een aantal scholen vinden als pilot zelfs voorbereidingen plaats voor de start van Vroegtijdige Techniek Basisonderwijs (VTB). De redactie was benieuwd hoe de technieklessen worden gerealiseerd in scholen, waar geen workshops plaatsvinden. Dit als een voorproefje op de Onderwijsdag.

Voorproefje

Eén van die scholen is **obs Roombeek, locatie Zaanstraat**. Meteen als je de school binnenstapt, zie je op het toneel in de hal drie opvallende, vrolijk gekleurde, houten kasten prikken: **de Techniek Torens**.

Locatiedirecteur Ton Scheltens toont enthousiast de inhoud van deze kasten. De torens bevatten alle materialen, leskisten, -dozen en -beschrijvingen voor de groepen 1 tot en met 8 van de basisschool.

De drie afzonderlijke torens - één voor de onderbouw, één voor de middenbouw en één voor de bovenbouw - zijn verrijdbaar en kunnen los van elkaar worden gebruikt in de klaslokalen. Als de Techniek Torens naast elkaar worden geplaatst, is het bijna een middeleeuws kasteel, inclusief kantelen. Aan de voorkant geven de torens toegang tot de inhoud en die is divers. Alle thema's en domeinen, van constructie, transport, productie, communicatie, elektrotechniek, chemie, duurzame energie tot metaal, worden in doorlopende leerlijnen behandeld.

Het accent ligt vooral op het 'zelf doen' door de kinderen. De leerkracht heeft voornamelijk een begeleidende functie. De lesbeschrijving voor de leerkracht behelst één A-4tje; voor de leerling zijn de lesinstructies uitgebreider en voorzien van veel illustraties.

Wat zijn de voordelen van de Techniek Torens?

De leerlingen werken zelfstandig in kleine groepjes. Ze zoeken samen naar oplossingen, overleggen over de verdeling van taken, bouwen aan zelfvertrouwen en ontwikkelen de fijne motoriek. Bovendien bevordert deze werkwijze het analyseren en het driedimensionaal inzicht, het evalueren en nog veel meer. Ton benadrukt dat dit materiaal en de werkwijze mede gericht zijn op het stimuleren van de sociale intelligentie. Van de leerkracht wordt gevraagd zich minimaal 10 technieklessen eigen te maken van zijn of haar groep. Er zijn doorlopende leerlijnen voor alle onderwerpen. De werkwijze is inpasbaar in allerlei onderwijssystemen: klassikaal, hoeken, Montessori, Dalton, etc. Met deze Techniek Torens voldoet de school ruim aan de kerndoelen m.b.t. Techniek, maar het doel is breder gericht, vertelt Ton.

Hoe kwam de school aan de Techniek Torens?

Na de vuurwerkramp werd door de scholen in de wijk Deppenbroek/Roombeek besloten, als Brede School Enschede Noord, om bij de gezamenlijke presentatie van naschoolse activiteiten uit te gaan van het 'hoofd- en hart- en handen-concept'. Dat staat voor achtereenvolgens techniek en ict, kunst en cultuur, en sport. Daartoe werd een Programmaraad samengesteld, waarbinnen drie Programmagroepen functioneren.

Regelmatig geeft de **Programmaraad** een brochure uit, waarin de diverse activiteiten worden opgenomen rond sport, cultuur en techniek. In het kader van de Brede school Enschede Noord, waaraan ook de Bonifatiuschool, de Anna van Burenschool en de Toermalijn deelnemen, is binnen de Programmagroep Techniek en ICT afgesproken dat de schooljeugd in deze wijk ook kennis kan nemen van de mogelijkheden van deze Torens. Technisch gezien zijn ze laagdrempelig. De aanschaf van met name deze Torens werd bekostigd uit extra gelden, ontvangen van het Rijk en de gemeente Enschede. Uiteraard moet het verbruiksmateriaal op peil blijven.

Ter aanvulling vermeldt Ton, dat obs Roombeek, dependance Zaanstraat, een digitale foto- en video-cursus heeft ontwikkeld, die ook wordt aangeboden aan de leerlingen van de wijkscholen. Maar... wil je al deze activiteiten in Brede Schoolverband gestalte blijven geven, is hulp nodig van gemotiveerde ouders en buurtbewoners, die groepjes leerlingen kunnen begeleiden. De

Bonifatiuschool is als deelnemer van de techniekcluster bezig een workshop op te zetten voor belangstellende wijkbewoners die als begeleiders deze taak op zich willen nemen. Uiteraard zullen aan deze vrijwilligers specifieke eisen worden gesteld. Zo krijgen de scholen meer en meer een wijkfunctie.

Binnen de obs **Roombeek aan de Zaanstraat** maken de technieklessen deel uit van de wekelijkse expressiemiddag voor de groepen 5, 6, 7 en 8, waarin ook tekenen, schilderen en koken zijn opgenomen. Om de drie weken wisselt het programma. De lessen kunnen heel flexibel worden gehanteerd. Zo heeft een leerkracht in groep 3/4 de techniekopdrachten toegeschreven naar taal-, reken- en aardrijkskundelessen.

Een lesje techniek

Twee leerlingen uit resp. groep 7 en 8, Cigdem en Hüseyin, willen best even samen een praktijklesje laten zien. Het thema is: diverse knopen leggen. Een doosje met materiaal, een paar stokken en een korte, duidelijke instructie met illustratie worden door Ton aan beiden voorgelegd. Na het lezen van de instructie veranderen in een mum van tijd de korte en lange touwtjes met behulp van de stokken in een mastworp, de glijdende lus, de paalsteek, de vierkante verbinding en de platte knoop.

De leerlingen hebben er duidelijk plezier in. Technisch inzicht, behendigheid en doorzettingsvermogen komen duidelijk aan de orde, maar vooral het samen doen is leuk en werkt sterk motiverend. Een prachtig voorbeeld van modern onderwijs!

Hiermee wordt 'de spijker op z'n kop' geslagen!

Bob de Bouwer maar dan anders

Eize Rozenberg

Al enige jaren wordt obs Glanerbrug-Zuid in de hoogste groepen bezocht door een 'techniek-coach', een soort 'Bob de Bouwer' maar dan voor wat oudere kinderen. Gastdocenten die een dagdeel in de groep komen en daar een les techniek verzorgen. Geen theorie maar vooral doe-dingen.

Op zo'n ochtend (of middag) zien we kinderen sieraden maken, met stroomkringen werken, boren in hout, metaal buigen, solderen enz. Kortom, de handjes gaan uit de mouwen. Voor kinderen schitterende activiteiten omdat een beroep wordt gedaan op inzicht én vaardigheden die in het normale lesprogramma wat minder aan bod komen. Voor alle kinderen een mooie kennismaking met techniek, voor een aantal kinderen dé mogelijkheid om verborgen talenten te tonen. Het uiteindelijke doel is dat de leerkracht op den duur ook in staat is techniek in de klas te brengen. In de nieuwste kerndoelen voor het basisonderwijs zijn er immers ook drie die te maken hebben met Techniek! Daarnaast zijn er nog steeds te weinig leerlingen die uiteindelijk kiezen voor een technische opleiding, waardoor men in bepaalde bedrijfstakken zit te springen om vakmensen. Enkele reacties van leerlingen op de gastlessen techniek. Maurice uit groep 8a weet na de les hoe hij iets diagonaal af moet zagen, hij maakte een vliegtuig(je). Rutger kreeg de panfluit niet helemaal af maar heeft hem later thuis afgemaakt. Linda en Estrella maakten tijdens de les een sleutelhanger én een armband. Linda was al wat handiger want ze heeft met haar vader samen al eens een konijnenhok gemaakt, vertelde ze. Estrella, Linda, Rutger en Maurice vonden het leuke lessen omdat ze 'anders dan andere lessen' waren. Hun voorkeur voor een toekomstig beroep is al een beetje richting Techniek. Als mogelijke beroepen voor zichzelf noemen ze: tandarts of orthodontist, drukker en betonpompmachinist. Die laatste mogelijkheid was overigens niet ontstaan als gevolg van de gastlessen; daar maakt 'betonstorten' geen deel uit van de te kiezen activiteiten.... Voor scholen die geïnteresseerd zijn: www.bureautop.nl en www.vbta.nl/techniek-coach.asp.

P.S. Op basis van opgedane ervaring: gebruik bij het boren een oude tafel waar per ongeluk gaatjes in mogen komen! Leg een paar pleisters klaar!

Games als serieuze werkvorm in het onderwijs

Marleen Rikkerink

In toenemende mate wordt het omgaan met games beschouwd als een van de onderdelen van een inspirerende leeromgeving voor leerlingen. Door games op een goede manier in te zetten, kan worden voldaan aan belangrijke leer- en sociaalpsychologische uitgangspunten van het onderwijs.

Het gezamenlijk spelen en bouwen van games is vanuit verschillende perspectieven te verantwoorden:

- Betere positionering van digitale technologie in het primaire proces van het (voortgezet) onderwijs.
- Verkleining van de afstand in ict-deskundigheid tussen onderwijsmedewerkers/docenten en leerlingen.
- Hulp aan ouders/verzorgers bij het begrijpen van het computergebruik van hun kinderen en een bijdrage aan het maatschappelijk debat over de functie van digitale technologie in het onderwijs en in andere sectoren van de samenleving.
- Vergroting van de competentie van docenten en leerlingen om procesmatig in groepsverband samen te werken, inclusief aandacht voor reflectie.
- Behoud van plezier in het leren.
- Stimulatie van specifieke kwaliteiten van leerlingen waardoor mogelijkerwijs ongediplomeerd schoolverlaten wordt beperkt en verder wordt gegaan met het optimaal benutten van die kwaliteiten.

Vanuit een subsidietraject draagt een centraal projectleidster van de Onderwijsvernieuwingsscoöperatie (OVC) zorg voor de uitvoering van het project 'Groeien door games' op de OVC-scholen. Het Stedelijk Lyceum draait mee in de pilotfase van dit project, waarbij wordt uitgegaan van de wensen en behoeften van docenten binnen hun eigen vakgebied.

Vanuit de insteek 'samenwerkend leren' wordt aandacht besteed aan de competentie samenwerken in de setting van een leeratelier. Op welke wijze kan het gezamenlijk bouwen en spelen van een game bijdragen aan het rendement en het leerplezier van leerlingen. Hierbij zullen de begeleidende docenten ervaring opdoen in hun veranderende rol als coach van het onderwijsleerproces.

Flash Flash Flash Flash Flash Flash

Magazine heeft een naam

Aan de oproep om voor het nieuwe onderwijsmagazine een pakkende naam te bedenken, is ruimschoots gehoor gegeven. Vele inzendingen mochten de redactie ontvangen. Zelfs leerlingen van HSL en Consent deden mee. Uiteindelijk is gekozen voor **Memoblok**. **Memo** staat voor iets in herinnering brengen of ergens op attenderen en **blok** voor opschriftboek,

OBS Tweekelerveld is BOOM-school

door Petie Bout-Lugt

Na een paar jaar van intensieve voorbereiding heeft OBS Tweekelerveld de **BOOM-status** verworven. **BOOM** staat voor **Beter Onderwijs Op Maat**. Er zijn meer scholen die aan de verdieping van de inzet van adaptief onderwijs werken, maar als het team het uitstraalt er helemaal klaar voor te zijn, is dat best een feestje waard. Samen met de ouders werd er dan ook een gezellige, extra ouderavond belegd. Dat er veel belangstelling was voor de officiële start van een nieuwe aanpak, bleek wel uit de opkomst van de vaders en moeders. Er werd gekozen voor het BOOM-traject omdat dit het meest aansluit bij de visie van de school. Als sleutelwoorden worden gehanteerd: integrale aanpak, samenhang, teamprocessen en teamsturing.

Wilt u meer weten? Kijk op www.consentenschede.nl bij nieuwsflits.

Week van het Openbaar Onderwijs

Consent is in Enschede dé basisonderwijsorganisatie van deze tijd, die met oog voor de wereld om ons heen, goed, verantwoord, modern en vernieuwend onderwijs biedt. Onze leerlingen worden zo optimaal voorbereid op hun toekomst.

Benieuwd naar de praktijk ?

Tijdens de 'Week van het Openbaar Onderwijs Enschede', van 23 tot en met 27 april 2007, bent u, en andere ouders, van harte welkom op een van onze locaties. U kunt dan kennismaken met het onderwijs op onze scholen. Kom gerust langs en oordeel zelf of u en uw kind zich prettig voelen bij één van onze scholen. Graag tot gauw bij een locatie bij u in de buurt! Het thema van de onderwijsweek is '**Techniek, kinderspell, van paperclip tot robot**'.

Op alle locaties vinden activiteiten plaats, zoals technieklessen, beroependag, techniekexcursies, projecttentoonstellingen, opa en oma-dag, open dagen met demonstraties en nog veel meer.

Wilt u meer weten, surf dan naar www.consentenschede.nl, waar alle locaties met hun programma's staan vermeld.

Op **donderdag 26 april** is er voor de leerkrachten van Consent een onderwijsdag georganiseerd. Leerkrachten kunnen dan ervaren hoe je kinderen op een plezierige manier kennis kunt laten maken met techniek.

Flash

Themabijeenkomst Virtueel Leven

'Kinderen en pubers leven een virtueel leven naast hun fysieke leven. De groepsdruk is virtueel enorm. Kinderen en pubers vragen om bescherming en begrenzing. Ze willen het van hun ouders en hun docenten. Ze hebben meer ervaring en kennis in het virtuele leven dan hun ouders, maar ze missen de ervaring van volwassenen om wat ze meemaken op waarde te kunnen schatten. Kinderen en pubers ontwikkelen en kunnen per definitie niet de psychische gevolgen overzien van hun ervaringen. Ze hebben nieuwe denkkaders en ondersteuning nodig om op een gezonde manier met het virtuele leven om te kunnen gaan.' In januari heeft VOO-Enschede een themabijeenkomst gehouden over **Digitaal Pesten**. Deze bijeenkomst werd prima bezocht en de aanwezigen gaven te kennen meer te willen weten over het project 'Virtueel Leven'. Met dit project willen de betrokken partijen een wezenlijke bijdrage leveren aan een gezonde virtuele ontwikkeling van kinderen.

Samen met de scholen en dr. Martine Delfos gaat de gemeente de virtuele supermarkt inrichten. Directe ondersteuning voor leerkrachten en ouders is een prioriteit bij deze ontwikkeling.

Om over dit project meer informatie te krijgen organiseert **VOO-Enschede** op **maandag 23 april 2007** een themabijeenkomst over 'Virtueel Leven'. De bijeenkomst wordt gehouden op **ODBS Het Stroink**, Het Stroink 66, 7542 GT te Enschede van 19.30 - 21.30 uur. Dr. **Martine Delfos** is gespecialiseerd in dit onderwerp en zal op deze avond de presentatie verzorgen.

Een nieuwe naam voor OBS Robers Kom

Op 23 april zal openbare basisschool Robers Kom een nieuwe naam krijgen. Dit wordt natuurlijk uitgebreid gevierd. Op maandagavond vanaf 18.30 uur is iedereen welkom, waarna om 19.00 uur de officiële nieuwe naam bekend zal worden gemaakt. Dit wordt ondersteund door een muzikaal optreden van leerlingen. Door middel van een ludieke actie gaat de nieuwe naam dan 'de lucht in'. Er is tussen 19.00- 20.00 uur een feestelijke receptie voor ouders, leerkrachten, buurtbewoners en andere genodigden, waarbij een ieder in de gelegenheid wordt gesteld onder het genot van koffie informatie te verkrijgen over de totstandkoming van de nieuwe naam en om de school te bezichtigen.

Vakantieregeling 2007 - 2008

Onlangs heeft de Gemeenschappelijke MedezeggenschapsRaad ingestemd met de vakantieregeling voor het schooljaar 2007 - 2008. Vervolgens is deze regeling door de directeur bestuurder definitief vastgesteld. Bijzonder aan deze vakantieregeling is dat de meivakantie in 2008 maar liefst 2 weken + 1 dag duurt. En dat mag toch wel bijzonder genoemd worden. Nieuwsgierig, kijk op www.consentenschede.nl.

Kottenpark streed om de ICA-cup

M. Wanningen-Keder

In het kader van de module Programmeren van het vak informatica in de bovenbouw hadden docenten informatica in het VO van de Informatica Communicatie Academie, het aanbod gekregen om deel te nemen aan de ICA-Cup. De opdracht luidde: **Ontwerp een voertuig en race mee!**

Deelnemende robot Kottenpark

ICA-Cup is een wedstrijd, waarbij gewerkt wordt met LegoMindstorms en waarbij de leerlingen volgens een bepaalde van te voren opgegeven opdracht een voertuig moeten maken, dat door programmeren verschillende verrichtingen moet kunnen uitvoeren. Tijdens het tweede kwartel hebben van het Kottenpark een viertal teams, in totaal 15 leerlingen, 4 meisjes en 11 jongens, afkomstig uit 4HAVO en 4VWO met verschillende profielen, tijdens de lessen informatica gewerkt aan de robots.

Er werd enthousiast gewerkt en er werden steeds weer verbeteringen en programma's aangebracht. Aan de verfraaiing van de raceauto's werd eveneens de nodige aandacht besteed.

Het uiteindelijke resultaat werd tijdens de voorrondes gepresenteerd. Het beste team van Kottenpark behaalde 28 punten. Een prima resultaat, maar helaas niet voldoende om in de finale om de hoofdprijs te kunnen strijden. Twee teams met 33 punten en het team dat volgens de bezoekers het fraaiste voermiddel had gemaakt, vochten om de eerste plaats.

Tevreden en met vele nieuwe indrukken op het gebied van ICT en van de mogelijke raakvlakken hiermee, kwamen de teams voldaan in Enschede terug.

Meer weten? Ga dan naar de volgende sites:

http://www.hoeemoticonbenjij.nl/campagnes/emoticon/ica_cup/

<http://www.digevent.nl/campagnes/digevent/student/ica-cup/>

Scholingsboulevard

Fokke Nieuwenhuis

Met dank aan Cees Klaassen en Monique Volman

Een gebouw uit de toekomst. Een onderwijsconcept van NU! Dat roept direct de vraag op: 'Wordt de Scholingsboulevard de school van het Nieuwe Leren? Van het Natuurlijk Leren? Van het ....? You name it.'

Als er in het kader van efficiënt communiceren toch een etiket geplakt moet worden, hoop ik dat wij over tien jaar kunnen zeggen: 'Het is de school van het Enschedese model'. Een model waar wij nu al een jaar of zeven over nadenken. Eerst in een kleinere werkgroep met vertegenwoordigers van het ROC van Twente, het Bonhoeffer College en Het Stedelijk Lyceum. Nu werken ongeveer 100 medewerkers van de drie scholen eendrachtig samen om ervoor te zorgen dat er op 1 augustus 2008 voor de sector Techniek en het derde jaar VMBO-T een bruisend schooljaar kan beginnen. Ongelooflijk wat er allemaal geregeld moet worden, van beheer tot onderwijs, van de keus voor een ELO tot invoering van integraal personeelsbeleid. Dat moet je nu wel regelen. Als je het nu niet doet, laat je te veel kansen liggen. Immers, wanneer krijg je tijdens de onderwijsloopbaan de kans om te gaan werken in een echt nieuwe school, in een uniek samenwerkingsverband van twee VMBO-scholen, afkomstig uit drie verschillende zuilen, en het ROC van Twente met de niveaus 1 en 2 van de MBO-opleidingen.

Wij hebben gekozen voor een mooie balans in het aanbrengen van de reguliere kennis, dus bij Nederlands ook de be-, ge-, her-, ver- en ont-werkwoorden, bij wiskunde ook de oppervlakte van een cirkel en bij Engels de woordvolgorde in een zin. Daarnaast zetten wij sterk in om de motivatie van de leerlingen hoog te houden door de opdrachten contextrijk aan te bieden. Dus authentiek leren. Enerzijds moet dat wat er geleerd wordt, aansluiten bij de behoefte van leerlingen (wat en hoe willen ze echt leren?). Anderzijds gaat het om het idee dat je het best kunt leren in een situatie die duidelijk iets met het echte leven te maken heeft: een authentieke, levensechte of realistische omgeving. Daar biedt de nieuwe school volop kansen voor. Wij kunnen in onze nieuwe omge-

UT wil techniek op speelse wijze afstoffen

Ingrid Breymann

ving leerlingen volop stimuleren om vragen of behoeften te krijgen, die hen vervolgens motiveren om iets uit te zoeken. Wij zullen zeker niet wachten tot leerlingen uit zichzelf de juiste vragen gaan stellen. Daarnaast blijft het natuurlijk ook gewoon een school; leerkrachten, schoolvakken en schooldisciplines doen er wel degelijk toe. Zij leveren de kennis en vaardigheden die eerdere generaties hebben ontwikkeld om met vergelijkbare problemen en vragen om te gaan.

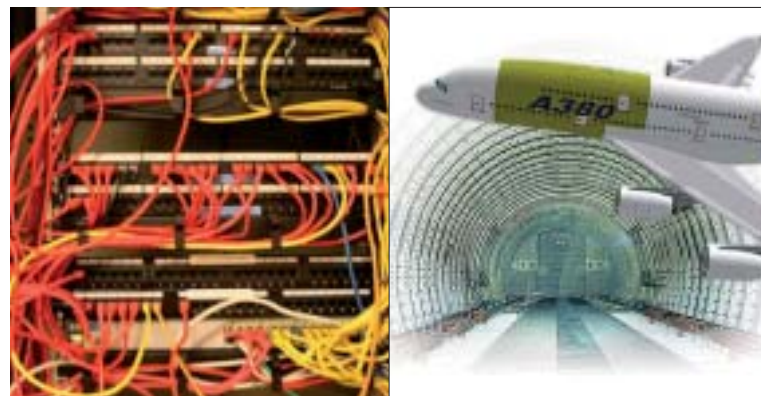
Wij willen leerlingen tot hun recht laten komen, hun talenten ontwikkelen en hen naar een goede plek begeleiden. Elke leerling moet met plezier naar school gaan en daar wordt veel aandacht aan besteed.

Al deze ontwikkelingen worden nu op de werkvloer vormgegeven. Er is dus geen top-down situatie, maar het nieuwe onderwijs komt uit ons zelf, veelal nuchtere Twenten... Daarnaast zijn we druk bezig om de tegenstelling kleinschaligheid, grootschaligheid tot een hele betrekkelijke te maken: als je het kleinschalig organiseert en samen een veilig thuisgevoel kan creëren is de grootschalige ruimte daarom heen juist heerlijk, maar of dat lukt, is vooral ook een cultuur- en organisatiekwesitie.

Samenvattend:

Het Scholingsboulevard-concept combineert het goede van het 'oude leren' met het goede van het 'nieuwe leren' en we hebben nog heel veel eigens. Immers we willen de leerlingen graag Kennis overbrengen, maar ook Karakter (houding/competenties), waarbij we willen aansluiten bij de kwaliteiten en mogelijkheden van de leerlingen. Daarnaast willen wij de leerlingen zelfstandiger maken en rekening houden met de onderlinge verschillen, zonder dat we ze aan hun lot overlaten. Daar geldt de waarheid, dat als je front-office steeds meer los laat, je juist back-office steeds meer moet organiseren. Zo'n nieuwe school zal zeker duurder zijn voor het bestuur dan het oude... Het is dus alles behalve een bezuinigingsoperatie! De begeleidingscomponent wordt vele malen intensiever. Je kunt onze leerlingen niet aan hun lot over laten en hen zelf verantwoordelijk maken voor hun onderwijs. Dat doen ze op de basisschool niet, ook niet in de onderbouw van het voortgezet onderwijs, dus waarom zou je dan juist echte pubers de maximale vrijheid geven? Het kost het MBO al moeite genoeg om de zelfstandigheid te bevorderen.

Al met al krijgen wij in Enschede nu een mooie doorlopende lijn van het basis-onderwijs tot de startkwalificatie in het MBO. Het concept van de Scholingsboulevard is uniek, omdat er t.b.v. de VMBO-leerlingen drie scholen samenwerken in plaats van concurreren. Zij doen dat in een partnerschap met de gemeente en het bedrijfsleven. Dat duidt op een gezamenlijke verantwoordelijkheid die bij mijn weten ook uniek is.

Het project **T.E.A.M.** (Tech & Life Science, **E**nergy & Business, **A**viation & Automotive, **M**echatronics & Robotics) wil kinderen vanaf 10 jaar door experimenteren laten ervaren dat techniek leuk is. Het doel is om kinderen enthousiast te maken voor techniek, zodat uiteindelijk meer kinderen gaan kiezen voor een technische studierichting en een loopbaan in de techniek. De sterk afgenomen uitstroom van jonge ingenieurs dreigt inmiddels een knelpunt te worden met name in gebieden rond de Nederlands-Duitse grens. Dit Duits-Nederlandse project draait dan ook met subsidie van de Euregio en wordt aan Nederlandse zijde uitgevoerd door de Universiteit Twente, Saxion Hogescholen, Technocentrum Twente en de Hogeschool Arnhem Nijmegen.

T.E.A.M. biedt activiteiten aan zoals natuurkundeproefjes, experimenten over duurzame energie, bouwen van en experimenteren met schone voertuigen (op schaal), oefeningen in programmeren en bouwen van een (LEGO-)robot.

Tijdens de TEAM-dag, die tot dusver twee keer werd gehouden op het terrein van de Universiteit Twente, maakten honderden scholieren kennis met techniek. De volgende TEAM-dag zal begin 2008 plaats vinden en zal worden ingebed in aanvullende activiteiten zoals workshops voor docenten en bedrijfsbezoeken met leerlingen.

Deelnemen kunnen scholen in het basisonderwijs (groepen 7 en 8) en het voortgezet onderwijs (klassen 1 t/m 4) die meer aan techniek willen doen en de (techniek-)lessen steviger willen inbedden in het onderwijs.

Meer informatie vindt u op de website: www.teamproject.nl

Colofon

Memoblok is een gezamenlijke uitgave van de Vereniging Openbaar Onderwijs Enschede, Consent en Het Stedelijk Lyceum

Consent scholen

B1	De Averbek	Runenberghoek 5
B2	Het Bijvank	Het Bijvank 125
B3	Boekelo	Boekelerschoolpad 1
B4	De Bothoven	Reudinkstraat 15
B5	De Broekheurne	De Posten 147
B6	De Broekheurne	het Oosterveld Het Oosterveld 20
B7	De Esmarke	Esmarkelaan 201
B8	Europa	Belgiëlaan 75
B9	Glanerbrug Noord	Gronausestraat 827
B10	Glanerbrug Noord	Bultsweg 170
B11	Glanerbrug Zuid	Overturestraat 70
B12	Glanerbrug Zuid	J. Roggeveenstraat 45
B13	Helmerhoek	Bekspringhoek 170
B14	Helmerhoek	Runenberghoek 3
B15	De Huifkar SO	Keppelerdijk 2
B16	De Huifkar VSO	Meeuwenstraat 160
B17	De Huifkar VSO	Voortsweg 157
B18	De Huifkar VSO	Walstraat 9
B19	Het Lang	Het Lang 76 & 78
B20	De Lipper	Lage Bothofstraat 341
B21	Lonneker	Dorpsstraat 104
B22	Het Palet	A. van der Velde- straat 17
B23	Prinseschool	Prinsestraat 10

B24	Prinseschool	Staringstraat 14
B25	Robers Kom	Dotterbloemstraat 75
B26	Robers Kom	Rozenstraat 98
B27	Roombeek	Bosuilstraat 3
B28	Roombeek - Deppenbroek	Zaanstraat 22
B29	De Spinaker	Poolmansweg 245
B30	Het Stadsveld	Elferinksweg 106 en B.W. ter Kuilestr. 310
B31	Het Stadsveld - Het Pathmos	Spinnerstraat 29
B32	Park Stokhorst	Hoge Boekelerweg 135
B33	Het Stroink	Het Stroink 66
B34	De Tender	Fleringenbrink 2
B35	Twekkelerveld	Schietbaanweg 30
B36	Usselo	Lammerinkweg 10
B37	Het Vastert	Vastertlanden 167 en Reerinklanden 55
B38	De Wielerbaan	Batshoek 5
B39	Willem Wilmink	H. Smeltweg 44
B40	Willem Wilmink	Daalweg 32
B41	Het Wooldrik	Celsiusstraat 10
B42	Het Zeggelt	Dr. Benthemstr.14 en Multatulistr. 14

Het Stedelijk Lyceum

V1	Schuttersveld	Boddenkampsingel 80
V2	Zuid	Tiemeister 20
V3	Kottenpark	Lyceumlaan 30
V4	Zwering	Jan Vermeerstraat 49
V5	OPDC	Hengelosestraat 100a
V6	De Wissel	Weth. Nijhuisstraat 70
V7	ISK	Buursersstraat 250
V8	Wooldrikspark	Hofstedeweg 185

Oplage
10.000 exemplaren

Redactie
Paul Groot
Jan Smilda
Jan Minnegal
Eize Rozenberg
Wim van Lier
Kyra Hilgenberg

Eindredactie
Wim van Lier

Redactieadres
Postbus 3883
7500 D W Enschede
telefoon 053-4821183
e-mail wvlier@hetstedelijk.nl

Cartoon
Leo Faes
Vormgeving
Sepp Bader
Druk
Netzodruk Enschede